25/01/2022

Η Τιμία Κάρα του Αγίου Γρηγορίου που φυλάσσεται στην Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου

/ Αγιορείτικα

Η κάρα του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου αποτελεί ένα από τα πολυτιμότερα λείψανα της Ιεράς Μονή Μονής Βατοπαιδίου.

Για την γνησιότητά της απεφάνθη και ο πατριάρχης Ιεροσολύμων Χρύσανθος Νοταράς. Η κάρα ταξίδευε συχνά μαζί με τους μοναχούς που έβγαιναν για ζητεία. Το 1709 μεταφέρθηκε στην Βλαχία, όπου φιλοτεχνήθηκε με συνδρομή του εκκλησιάρχη Νεόφυτου το ορθογώνιο κιβώτιό της.

Αφιερώτριες του έργου ήταν η πρώτη γυναίκα του ηγεμόνα Σερμπάν Καντακουζηνού και η κόρη τους Μαρία Βαλατζανού. Η θήκη της κάρας που περιέχεται στο κιβώτιο κατασκευάσθηκε εικοσιτρία χρόνια αργότερα, σύμφωνα με την επιγραφή που περιτρέχει τη βάση της, με δαπάνες της Αικατερίνης Ροσέτι, συζύγου του ηγεμόνα των Ουγγροβλάχων Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου. Τα δύο έργα διακοσμούνται με παρόμοιο επίχρυσο άνθινο διάκοσμο πάνω σε αργυρό στικτό βάθος, που φανερώνει την επίδραση του δυτικοευρωπαϊκού μπαρόκ στην τέχνη της Βλαχίας.

Η παράσταση των Τριών Ιεραρχών στο σκέπασμα του καλύμματος , με τις ψηλές μορφές, τα χρυσοκέντητα άμφιά τους, και την προσπάθεια αποδόσεως του αρχιτεκτονικού βάθους, ακολουθεί ουσιαστικά την τοπική παράδοση. Η διακόσμηση συμπληρώνεται στο κάλυμμα με μαργαριτάρια και πολύτιμους λίθους (οι οποίοι δεν σώζονται σήμερα), και στη θήκη με μικρές ροζέτες.

Φωτογραφία: Κιβώτιο και θήκη της κάρας του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου. Έτος 1709 (τό κιβώτιο) και 1732 (η θήκη)